

Türkiye’de Dindarlığın Yaygın Görünümlerinden Biri Olarak Cemaat Dindarlığı

Esra Aslan Turan

 <https://orcid.org/0000-0002-3929-7716> | esraleyl@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye

Öz

Bu çalışmada, Türkiye’de dindarlığın yaygın görünümlerinden biri olan cemaat tipi dindarlık biçiminin nitelikleri konu edilmektedir. Din toplumsal yaşayışı etkilediği gibi toplumsal yaşayış koşulları da dinî görüş ve anlayışları biçimlendirmektedir. Bir dinin belirli bir topluluk için manevi ve zihinsel bir bağ oluşturduğu yerlerde dinî işbirliğinin çeşitli biçimleri ortaya çıkar. Türkiye’de dinî yaşayış ve işbirliğinin önemli görünümlerinden biri dinî cemaatlerdir. Dinî cemaatler belirli bir dinsel söylem ve yaşayış biçimini temsil etmekle beraber sosyolojik anlamda birbiriyle bütünleşmiş ekonomik, siyasal, eğitsel, hukuki, sosyalleştirici ve üretici alt fonksiyonel sistemlerden oluşan yapılardır. Dinî cemaate dâhil olan kimseler öncelikle kendilerine, üzerine yerleştikleri bir toprak parçasına bağlı oldukları hissini veren bir komşuluk duygusu yaşarlar. Dinî cemaatler mensuplarına ikinci olarak da bir cemaate bağlı olma bilinci içinde bir olma duygusu verirler. Cemaat duygusu bir olma duygusu yanında rol oynama duygusu ve tabi, ait olma duygularından oluşmaktadır. Bu tavrın oluşmasında sosyalleşme süreçlerinin önemli bir rolü bulunmakta; cemaat, hayatın çeşitli alanlarındaki ortaklıkların simgesi hâlini alırken kendine özgü bir dindarlık modeli de yaratmaktadır. Cemaat tipi dindarlık modelinin anlaşılması ve kendine özgü unsurlarının analiz edilmesi, Türkiye’de dinî hayatın anlaşılması adına önemli bir çaba olacak, dinî gruplaşmaların dinamiklerini tanımanın imkânlarını gösterecektir. Çalışmamız Türkiye’de dinî kimlikleriyle öne çıkan çeşitli grupların nasıl bir dindarlık tipi yarattığını ortaya koymayı amaçlanmaktadır. Cemaat tipi dindarlık biçiminin özellikleri, konuyla ilgili yapılmış nitel çalışmalar ve dinî gruplar hakkındaki teorik yaklaşımlar üzerinden değerlendirilecektir. Cemaat dindarlığı gruba bağlı olanları belirli bir dinî söylem ve yaşayış biçimi üzerinden ortaklaştırırken onlar için aynı zamanda bir dünyevileşme imkânı hâline de gelmektedir. Dinî cemaatlerde grup ortaklığı her ne kadar belirli dinî söylem ve gayeler etrafında öne çıkıyor olsa da bu cemaatlerin önemli fonksiyonlarından biri, mensupları için hayatın her alanıyla ilgili ortak bir hizmet ve eşya mübadelesi merkezi oluşturmalarıdır. Bununla beraber dinî cemaatler birer dostluk ve dayanışma birimi olarak işlevselleşmekte, bağluları için iş, aş ve eş bulma gibi yaşamsal konularda yardımlaşan, düzenli aralıklarla yaptıkları sohbetlerle bir araya gelen bağluları için dinsel bir kimlik vazifesi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Din Sosyolojisi, Cemaat, Dinî Cemaatler, Cemaat Dindarlığı, Dindarlık, Türkiye.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Türkiye'de Dindarlığın Yaygın Görünümlerinden Biri Olarak Cemaat Dindarlığı" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	17.05.2023
Kabul Tarihi	28.07.2023
Yayın Tarihi	15.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sosyal ve Davranış Bilimleri, Sosyoloji ve Sosyal Bilimler
Araştırma Alanı	Din Sosyolojisi
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempzyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/292
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	6. Oturum - 27 Ağustos 2023 Pazar Pazar 13:00 - 14:30
Telif Hakkı	© 2023 Esra Aslan Turan. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Aslan Turan, Esra. "Türkiye'de Dindarlığın Yaygın Görünümlerinden Biri Olarak Cemaat Dindarlığı". 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 73-76. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Communal Religiosity as One of the Common Aspects of Religiosity in Turkey

Esra Aslan Turan

 <https://orcid.org/0000-0002-3929-7716> | esraleyl@hotmail.com
Assist. Prof. Dr., Dicle University, Diyarbakır, Türkiye

Abstract

In this study, the characteristics of the communal type of religiosity, one of the common aspects of religiosity in Turkey, are discussed. As religion affects social life, social living conditions also shape religious views and understandings. Various forms of religious cooperation arise where religion forms a spiritual and mental bond for a particular community. One of the essential aspects of religious life and cooperation in Turkey is religious communities. Although religious communities represent a certain religious discourse and way of life, they are sociologically integrated structures with each other, consisting of economic, political, educational, legal, socializing and productive sub-functional systems. Those who belong to the religious community first experience a sense of neighborliness that gives them the feeling of being attached to a piece of land on which they settle. Secondly, religious communities give their members a sense of unity and awareness of community connection. The purpose of community consists of the importance of being us as well as the sense of role-playing and, of course, the sense of belonging. Socialization processes have an important role in forming this attitude. At the same time the community becomes the symbol of partnerships in various areas of life and creates a unique religiosity model. Understanding the communal type religiosity model and analyzing its unique elements will be an essential effort to understand the religious life in Turkey and show the possibilities of recognizing the dynamics of religious groupings. Our study aims to reveal how various groups in Türkiye that stand out with their religious identities create a type of religiosity. The characteristics of the communal type of religiosity will be evaluated through qualitative studies on the subject and theoretical approaches to religious groups. While communal religiosity unites the group’s adherents through a certain religious discourse and way of life, it also becomes an opportunity for secularization for them. Although group partnerships in religious communities come to the fore around certain religious discourses and goals, one of the important functions of these communities is to create a common service and goods exchange center for their members in all areas of life. In addition, religious communities function as units of friendship and solidarity. They serve as a religious identity for their

adherents, who help their adherents in vital matters such as finding work, food and a spouse, and who come together with their regular conversations.

Keywords

Sociology of Religion, Community, Religious Communities, Communal Religiosity, Religiosity, Türkiye.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Communal Religiosity as One of the Common Aspects of Religiosity in Turkey” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-05-17
Accepted	2023-07-28
Published	2023-08-15
Category	Art & Humanities, Religion & Theology, Social and Behaviour Sciences, Sociology & Social Sciences
Research Area	Religious Studies, Sociology of Religion
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/292
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 6 - August 27, 2023, Sunday Pazar 13:00 - 14:30
Copyright	© 2023 Esra Aslan Turan. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Aslan Turan, Esra. “Communal Religiosity as One of the Common Aspects of Religiosity in Turkey”. <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 73-76. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54